

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо сприяння розвитку недержавної підтримки діяльності у сфері фізичної культури і спорту» (реєстр. № 4069 від 07.09.2020), внесений народними депутатами України Заблоцьким М. Б., Аллахвердієвою І. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Метою законопроекту є забезпечення запровадження ефективного механізму залучення недержавної підтримки у сферу фізичної культури і спорту. Для цього вносяться зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) та Закону України «Про фізичну культуру і спорт».

Стосовно внесення змін до Кодексу пропонується:

1) в частині податку на прибуток підприємств скасувати встановлене підпунктом 140.5.14 пункту 140.5 статті 140 Кодексу уточнююче положення цього підпункту щодо переліку неприбуткових організацій – суб'єктів сфери фізичної культури і спорту (*а саме дитячо-юнацькі спортивні школи, центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, спортивні федерації з олімпійських видів спорту*) та надати можливість платнику податку на прибуток підприємств при здійсненні безоплатного перерахування (надання) коштів (товарів, робіт, послуг) всім суб'єктам сфери фізичної культури і спорту, які є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, відносити до складу витрат суму, що не перевищує 8 відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року.

Крім того, законопроектом пропонується підпункт 140.5.14 пункту 140.5 статті 140 Кодексу доповнити новими положеннями, відповідно до яких платник податку на прибуток підприємств:

- не здійснюватиме коригування фінансового результату до оподаткування у разі перевищення встановленого «8-відсоткового ліміту», за умови, якщо безоплатне перерахування коштів, передача товарів, виконання робіт, надання послуг здійснюється за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні платника податку після сплати ним податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств;

- у разі безоплатного перерахування (надання) неприбутковим організаціям – суб'єктам сфери фізичної культури і спорту коштів (товарів, робіт, послуг) у сумі, що перевищує 5 млн гривень, застосовуватиме коригування (збільшення) фінансового результату до оподаткування у розмірі, що перевищує 16 відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року;

2) в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, пропонується внести зміни до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000099F72E008EA48300

Підписувач Воробей Світлана Іванівна

Дійсний з 30.04.2020 12:26:18 по 30.04.2022 12:26:18

Міністерство фінансів України

11210-03-3/29497 від 24.09.2020

і встановити, що не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нежитлової нерухомості, безоплатно отримані суб'єктами сфери фізичної культури і спорту, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;

3) *в частині податку на додану вартість* пропонується підрозділ 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу доповнити новим пунктом 74, згідно з яким до 1 січня 2025 року звільнятимуться від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, що є національними спортивними федераціями відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», товарів, визначених пунктом 4⁴ розділу XXI Митного кодексу України, та операції з першого постачання цих товарів на митній території України суб'єктам сфери фізичної культури і спорту, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

При цьому, у разі нецільового використання товарів, визначених пунктом 4⁴ розділу XXI Митного кодексу України, платник податку – імпортер збільшує податкові зобов'язання за результатами податкового періоду, на який припадає порушення, на суму податку, що мала бути сплачена у момент ввезення таких товарів чи нарахована за операціями із постачання таких товарів, сплачує пеню, нараховану відповідно до Кодексу, та несе фінансову, адміністративну та кримінальну відповідальність, встановлену Кодексом та законодавством України.

Крім того, законопроектом також вносяться зміни до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», зокрема, пропонується зазначений закон доповнити новими термінами: «спортивний донатор», «недержавна підтримка діяльності у сфері фізичної культури і спорту» (стаття 1); новими повноваженнями центрального органу виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту в частині врегулювання відносин, спрямованих на розвиток недержавної підтримки у сфері фізичної культури і спорту.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту вплине на дохідну частину бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту призведе до втрат бюджету. Проте до пояснювальної записки до законопроекту не надано обґрунтованих фінансово-економічних розрахунків та пропозицій щодо оцінки впливу на показники бюджету.

Такими чином, визначити вартісний обсяг таких втрат немає можливості через відсутність необхідних для розрахунку даних, а саме:

- кількості платників, які надаватимуть благодійну допомогу суб'єктам сфери фізичної культури і спорту, та суми коштів, вартості товарів, обсягів та вартості виконаних робіт і наданих послуг, безоплатно перерахованих (наданих) платниками податку неприбутковим організаціям – суб'єктам сфери фізичної культури і спорту;

- кількості та площі об'єктів нежитлової нерухомості, розміру ставки податку, встановленої органами місцевого самоврядування.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття можливих втрат бюджету відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно з вимогами частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України, до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Проте такі матеріали розробником не надані.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Передбачені законопроектом зміни до Кодексу не підтримуються виходячи з такого.

В частині податку на прибуток підприємств

Реалізація положень законопроекту призведе до втрат бюджету з податку на прибуток підприємств.

Крім того, слід зазначити, що об'єктом оподаткування з податку на прибуток підприємств є фінансовий результат до оподаткування (прибуток або збиток), визначений у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Тож положення розділу III «Податок на прибуток підприємств» Кодексу регулюють питання обчислення фінансового результату до оподаткування як об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, а також визначають порядок його обчислення та сплати.

Тому визначення обмеження, встановленого абзацом першим підпункту 140.5.14 пункту 140.5 статті 140 Кодексу, щодо суми благодійної допомоги, яка надаватиметься за рахунок прибутку, який залишається в розпорядженні платника податку після сплати ним податкових зобов'язань з податку, є таким, що виходить за межі повноважень контролюючих органів.

Так, якщо відповідно до підпункту 19¹.1.8 пункту 19¹.1 статті 19¹ контролюючі органи забезпечують достовірність та повноту обліку та платників єдиного внеску, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, то питання щодо використання прибутку, що залишається у платника податку після оподаткування, перевищує повноваження контролюючих органів.

В частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту. Суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є, зокрема, заклади фізичної культури і спорту, відповідні органи влади.

Закладом фізичної культури і спорту є юридична особа, що забезпечує розвиток фізичної культури і спорту шляхом, зокрема, надання фізкультурно-спортивних послуг. Закладами фізичної культури і спорту, зокрема, є: спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту вищих навчальних закладів, фізкультурно-оздоровчі заклади, центри фізичного здоров'я населення, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю.

У той же час зазначаємо, що підпунктами «й» та «к» підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу встановлено, що об'єкти нежитлової нерухомості державних та комунальних центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, центрів фізичного здоров'я населення, центрів з розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацьких спортивних шкіл і спортивних споруд всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, а також об'єкти нежитлової нерухомості баз олімпійської та паралімпійської підготовки (перелік таких баз затверджується Кабінетом Міністрів України) не є об'єктами оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Таким чином, більшість об'єктів нежитлової нерухомості суб'єктів сфери фізичної культури і спорту не підпадають під оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Разом з тим, відповідно до статті 10 Кодексу податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, належить до місцевих податків і зборів, який не носить обов'язкового характеру і саме місцеві органи влади приймають рішення щодо доцільності його запровадження, а також визначають розмір ставок в межах встановленого граничного розміру в залежності від місця розташування (зональності) та категорії об'єктів нерухомості.

Також сільським, селищним, міським радам надано право встановлювати пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб (підпункт 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 Кодексу).

Отже, органи місцевого самоврядування, реалізуючи право, надане статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», та виходячи зі статті 266

Кодексу, з огляду на зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на розвиток відповідних територій, мають можливість на підставі законодавчо наданого права, своїми рішеннями встановлювати ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в діапазоні від «0» до максимально встановлених Кодексом розмірів, а також встановлювати пільги з його сплати для окремих категорій платників.

Таким чином, питання звільнення окремих об'єктів нерухомості від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, може бути реалізоване в межах чинного законодавства за рішенням органів місцевого самоврядування.

Одночасно враховуючи, що податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, належить до місцевих податків і зборів, виключення з об'єктів оподаткування окремих об'єктів нерухомості і, відповідно, звільнення їх власників від сплати податку призведе до втрат місцевих бюджетів.

При цьому, статтею 103 Бюджетного кодексу України передбачено, що надання державою податкових пільг, які зменшують доходи місцевих бюджетів, має супроводжуватися наданням додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію відповідних втрат доходів місцевих бюджетів.

В частині податку на додану вартість

Слід зазначити, що будь-яке надання податкових преференцій, окрім того, що призводить до втрат державного бюджету, також призводить до необхідності пошуку компенсаторів таких втрат, що негативно впливає на виконання державою своїх функцій.

За рахунок недонадходження податку на додану вартість до бюджету держава втрачає можливість здійснювати фінансування соціальних програм, зокрема, підтримки малозабезпечених громадян і пенсіонерів шляхом часткової оплати за рахунок бюджету комунальних платежів, проїзду громадським транспортом, фінансування охорони здоров'я тощо.

Проте авторами законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування та пропозицій стосовно змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Крім того, забезпечення контролю за цільовим використанням товарів, звільнених від оподаткування податком на додану вартість, ускладнить адміністрування податку.

Разом з цим слід відмітити, що прийняття запропонованих законопроектом змін до Кодексу має передувати прийняттю відповідних змін до розділу XXI Митного кодексу України.

Щодо внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» зазначаємо таке.

Відповідно до запропонованих змін спортивні донатори будуть надавати суб'єктам сфери фізичної культури і спорту на безповоротній основі кошти, товари (роботи, послуги).

Згідно з діючою статтею 1 Закону, до таких суб'єктів належать фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, фахівці сфери фізичної культури і спорту, заклади фізичної культури і спорту та відповідні органи влади. Внаслідок запропонованих змін відповідні органи влади зможуть отримувати від спортивних донаторів на безповоротній основі кошти, товари (роботи, послуги), що не передбачено законодавством.

Враховуючи наведене, абзац перший підпункту 1 пункту 2 розділу II законопроекту потребує уточнення та конкретизації.

В законопроекті відсутні положення щодо шляхів та механізму здійснення контролю за використанням недержавної підтримки діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Також, оскільки основною метою розробки та впровадження законопроекту є пошук додаткових джерел фінансування спорту та їх залучення як реальних джерел до поліпшення стану розвитку фізичної культури і спорту в умовах обмеженого бюджетного фінансування, законопроект доцільно доповнити положеннями щодо впливу недержавної підтримки на обсяги бюджетних коштів фінансової підтримки суб'єктів сфери фізичної культури і спорту.

Крім того, потребує додаткового опрацювання питання щодо доцільності внесення запропонованих змін вищевказаним законопроектом, оскільки аналогічний за метою законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері спорту» (реєстраційний № 3498 від 18.05.2020), внесений народними депутатами України Кожем'якіним А. А., Суркісом Г. М., Беленюком Ж. В. та іншими щодо меценатської діяльності у спорті прийнятий Верховною Радою України у першому читанні.

З огляду на викладене, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо сприяння розвитку недержавної підтримки діяльності у сфері фізичної культури і спорту» (реєстр. № 4069 від 07.09.2020) не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ